

Nairobi, februari 2006

Morgenochtend vlieg ik terug naar huis. Naar mijn land vol water en meer eten dan ik op kan en met een goede gezondheidszorg. Een week lang trok ik op

met de mensen van AMREF Flying Doctors. We bezochten projecten bij de Maasai in het gortdroge zuiden van Kenia. In de komende afleveringen probeer ik met u te delen wat ik zag en hoorde, over leven en overleven.

Ik krijg dat zinderend hete marktplein vol dode koeien niet uit mijn hoofd en neus. Gedeprimeerde Maasai zien daar hun laatste kapitaal verdwijnen. Geen of vervuild water betekent: ziekte, geen eten, geen onderwijs, doodgaan. De huidige droogte en de gevolgen ervan zijn een ernstige tegenslag bij het werk van AMREF. Maar ik wil u ook de hoop laten zien. Ik heb AMREF leren kennen als een organisatie die de problemen bij de wortel aanpakt. Afrika een hopeloos verloren continent? Nee. Daar waar de gedreven Afrikaanse medewerkers van AMREF verschijnen, keert de hoop terug. Samen met werkbare oplossingen, zodat het leven van honderdduizenden mensen aanzienlijk in kwaliteit verbetert. Hoop geeft en doet leven. Puzzelt u weer mee?

Wieke

Deze vrouwen zijn al zeven uur aan het lopen om water te halen.

Zou die het ooit nog gaan doen?

Voor ons is een prachtige bos haar een schoonheidsideaal, voor Masaai-vrouwen is dat een kaalgeschoren hoofd!

Wat doet AMREF Flying Doctors?

AMREF is een van oorsprong Afrikaanse gezondheidsorganisatie met het hoofdkwartier in Nairobi, Kenia. Zij stelt zich tot doel de gezondheid van kwetsbare mensen in Afrika structureel te verbeteren, om zo een uitweg te bieden uit armoede, naar een betere kwaliteit van leven. 97 procent van de zeshonderd medewerkers is afkomstig uit Afrika. AMREF Flying Doctors Nederland werft onder andere fondsen om de projecten en programma's in Afrika te steunen. Nederland steunt jaarlijks twintig tot dertig projecten en programma's. Beschermheer: prins Willem-Alexander. Meer info: www.amref.nl.

De 'leaky tin' is onmisbaar bij de dagelijkse hygiëne als het water schaars is.

Deze koeien zien er behoorlijk gezond uit en dat komt alleen maar doordat ze water tot hun beschikking hebben.

Mparde Sitaya wil het liefst haar eigen cultuur bewaren.

Dit water is door AMREF opgepompt uit een diepliggend waterreservoir en is de redding van deze vrouw, haar gezin en haar vee.

Schoon water is zó belangrijk

De gezondheidszorg in Kenia moet dringend worden verbeterd. Wieke Biesheuvel zag het met eigen ogen. Maar daarvoor is veel geld nodig. Puzzelt u mee voor het goede doel? Sla om voor de prijzen die er te winnen zijn!

In het noorden en zuiden van Kenia groeit niets meer. Uit protest komen de Maasai met hun uitgemergelde koeien naar de stad en laten ze van het sappige gras eten bij het State House, het onderkomen van president Kibaki. Wij rijden door het gortdroge zuiden naar afgelegen gebieden waar AMREF waterprojecten heeft. We passeren een dorpie waar een veemarkt aan de gang is. Het marktterrein ligt vol kadavers en

omgeving toegang tot schoon water. Bij die kiosken kunnen Kenianen voor twintig Keniaanse shillingen (€ 0,25) per maand water halen, waardoor de vrouwen nu tijd hebben voor de veldjes waarop ze groenten verbouwen. Veel kinderen lijden aan trachoma, een oogziekte die zonder behandeling blindheid veroorzaakt. Ik heb deze kinderen zien rondschuifelen in andere dorpen, waar geen waterputten zijn. Veel

Niemand kan hier lezen en schrijven en toch geven de vrouwen voorlichting

er staan groepjes gedeprimeerde Maasai omheen. Een boer heeft net zijn laatste koe verkocht voor een bodemprijs. Dan zakt het dier alsnog door haar poten en sterft waar we bij staan. Er hangt een wee makende stank. Maar ook al zou de regen komen, dan sterven veel dieren alsnog omdat hun ingewanden het verse gras niet aankunnen. Een Maasai zonder koeien is geen Maasai meer. Aangeslagen vervolgen we onze weg. We komen vrouwen tegen die 's nachts zijn opgestaan om ver weg bij een vervuild stroompje wat water te scoren. Met een lege maag, een kind op je rug, eentje in je buik en een jerrycan met vuil water op je hoofd omdat de vermagerde ezels de tocht niet meer kunnen maken: het leven van een vrouw in dit deel van de wereld.

Handen wassen

AMREF heeft in afgelegen gebieden waterputten geslagen bij dorpen. Door ondergrondse pijpleidingen die naar waterkiosken leiden, krijgen mens en dier in de wijde

Maasai gebruiken nog steeds elkaars waswater en dat is de boosdoener, samen met de vliegen. AMREF heeft de 'leaky tin' bedacht. Een leeg blikje hangt in een boom en onderin zit een gaatje. Daarin steekt een stokje. Het gebruikte water loopt weg, maar je springt zuinig om met schoon water. Zo kan iedereen de handen wassen na toiletbezoek en voordat je eten klaarmaakt.

Voorlichting over schoon water

We gaan Maasai-vrouwen bezoeken die in hun omgeving trainingen geven over gezondheidszorg en in het bijzonder over het voorkomen van trachoma. Het is 45 graden Celsius en een weg is er niet meer. Na uren hobbelen stoppen we bij de beroemde hutten (manyatta's) van de Maasai, opgetrokken uit klei en gedroogde koemest. Die heb ik vaker bezocht en dan kon je de ogen van de kinderen niet zien door de vliegen. Hier zie je nauwelijks vliegen. In de brandende zon vertellen de vrouwen om de beurt wat

hun taak is in deze gemeenschap. Mparde Sitaya staat naast de witte doek waarop in de kleur rood, die zo bij de Maasai hoort, in tekeningen staat aangegeven hoe de besmetting tot stand komt als het om trachoma gaat en dat je het vee gescheiden moet houden van de mensen. "Dat deden we nooit", zegt Mparde. "Nu hebben de dieren een eigen plek en zijn wij de vliegen in huis kwijt." Nieuwe ideeën die goed werken, moeten voor iedereen acceptabel zijn. Daarom betrekken ze ook de mannen erbij, want zij hebben het nog steeds voor het zeggen in Maasailand. De vrouwen gaan naar de scholen in de wijde omtrek en geven ook daar uitleg met de doek. Schoon water opslaan in afsluitbare containers is een verworvenheid die vruchten afwerpt: er is hier nauwelijks diarree en trachoma meer.

Het roer om

Mparde Sitaya nodigt ons bij haar thuis uit. Ze is de derde vrouw van haar man. De vrouwen zorgen met elkaar voor de kinderen en het erf. In 'boma's' waar ik eerder was, stookten de mensen nog vuurtjes in hun huizen. Die zijn al aardedonker omdat de Maasai van donkere huizen houden, dus ongelukken met kleine kinderen die in het vuur vielen, waren aan de orde van de dag. Hier is het roer om. Geen vuurtjes binnen, meer ventilatie en de dieren hebben een eigen verblijf. Mparde is door de dorpsgemeenschap gekozen om de AMREF-opleiding tot trainster te krijgen. Wij zouden die exotische Maasai graag laten zoals ze zijn, leuk voor het toerisme. Maar de keiharde realiteit krijgt de toerist niet te zien. Vooral vrouwen en kinderen hebben het zwaar en zijn zo kwetsbaar als het klimaat niet meewerkt. Verschaf permanent schoon water en je bent een stuk verder. Dan pas kun je aan de gang met gezondheidszorg en onderwijs. Waarover volgende week meer.

Volgende week de laatste aflevering: gezondheidszorg begint op school